

Respect pentru oameni și cărți

SCÈNES DE VIE
MÉTAMORPHOSES

Agnès Martin-Lugand

Îmi pare rău, sunt așteptată...

Traducere din franceză de Carmen Otilia Spânu

Respect pentru oameni și cărți

În următorii zece luni îmi amintesc de
când am intrat în liceu și cum am sărbătorit
împlinirea vîrstelor de 18 și 19 ani.

1

De patru luni frecam mentă de la sfărșitul studiilor! Privind retrospectiv, înțelegeam mai bine de ce reușisem să-l găsesc pe-al meu în ultimul moment. Spre deosebire de toți colegii mei de la școala de comerț, gata să tragă tare, eu nu mă dădusem peste cap ca să obțin primul meu contract pe perioadă nedeterminată. Eram adepta efortului minim și știam ce-mi plăcea: să folosesc cele două limbi ale mele — franceza și engleza — și să-i ajut pe oameni să comunice. Adoram să vorbesc. Nu exista nimeni mai guraliv ca mine. Căutând în anuarul foștilor elevi ai școlii, dădusem peste datele acestei agenții de interpreți în domeniul afacerilor, îmi trimisesem CV-ul, avusesem o întâlnire cu asistenta șefului și problema se aranjase. Dar, sincer, cine ar fi dorit o astfel de slujbă ca să obțină diploma? Probabil eram singura pe care o interesa, căci era „stagiul fotocopii“ prin excelенă, fără nicio centimă ca salariu, în timp ce toți ceilalți câștigau ceva bani în fiecare lună. Avantajele, deloc neglijabile: nicio responsabilitate, fără obligația de a purta costum tائر, fără ore târzii și, de asemenea, cu posibilitatea de a bea cafea gratis și a mă întâlni cu toată gașca la

Happy Hour! Într-o altă viață, ar fi fost interesant să mă spetesc acolo, aşa bilingvă cum eram.

În ziua aceea, aveam ochii cărpiți de somn. Petrecusem toată noaptea și nu dormisem decât vreo două ore pe canapeaua extensibilă rablagită a surorii mele, ale cărei arcuri îmi torturaseră spinarea. Deși am ajuns cu mai mult de o oră întârziere, se pare că reușisem să trec neobservată, ascunzându-mă în debaraua care-mi servea drept birou. După-amiază, când mă luptam să nu adorm, secretara patronului, cocoțată pe tocurile ei de femeie ușoară, a venit la mine cu un zâmbet diabolic pe buze; această femeie cum-secadă voia să-mi pună-n cărcă și sarcinile ei.

— Du-te să servești niște cafele în biroul lui Bertrand.

— Nu, sunt ocupată aici. Nu se vede?

— Serios?

Mi-a zâmbit răutăcios, apoi și-a privit unghiile îngrijite, înainte să continue cu un aer nepăsător:

— Ah, în cazul ăsta, după ce-ți termini misiunea importantă, sunt cinci dosare de legat care te așteaptă, eu n-o să am timp să mă ocup de ele.

Ce pacoste! Eram un dezastru când venea vorba să folosesc mașina de legat. Înclinând capul într-o parte, i-am adresat un zâmbet la fel de tâmp ca al ei.

— OK! O să fac cafelele alea, e mai rezonabil, ale tale sunt de-a dreptul scărboase. N-ar trebui să-l supărăm pe șef.

Ofensată, țeapănă ca un par, m-a săgetat cu privirea în timp ce mă ridicam, strâmbându-mă la ea cu limba scoasă.

Zece minute mai târziu, cu o tavă în mâini, atentă să nu mă împiedic în fața tuturor, am oftat, deschizând cu fundul ușa de la biroul șefului, când un damf de tequila

mi-a ajuns la nas; duhneam încă a alcoolul băut cu o seară înainte.

Am intrat în încăpere și am aruncat o privire printre gene înspre cei patru bărbați la cravată și costum și minele lor serioase și stângace m-au făcut să râd. Am așezat în față fiecăruia câte o ceașcă. Ai fi zis că sunt transparentă, niciunul nu a catadicsit să spună un „mulțumesc” pentru serviciul meu impecabil. Am stat două secunde, așteptând o vorbă bună și am profitat ca să trag cu urechea, împinsă de curiozitate. Oare se ocupau de rezolvarea problemei foamei în lume, de nu erau în stare de un minim gest de polițe? La prima vedere, nu. În schimb, șeful tocmai își bătea capul cu omonimele în engleză. Și se mai considera interpret! *Trebui să-i învăț totul!* Nici una, nici două, am parcurs cei trei pași care mă despărțeau de el, i-am pus mâna pe umăr și i-am șoptit mândră la ureche o soluție la problema sa. A bătut nervos din degete pe masa de lemn.

— Afară, domnișoara stagiară! a șuierat printre dinți, aruncându-mi o privire încruntată.

M-am dat înapoi dintr-un salt, le-am zâmbit prosteste și am părăsit încăperea de parcă mă urmărea cineva. După ce am închis ușa biroului în urma mea, m-am sprijinit de ea oftând și râzând. Bun, măcar acum știa că exist. *Dar, Dumnezeule, ce netoată!* Ar trebui să învăț să-mi țin gura căteodată.

Două luni mai târziu, în sfârșit, m-am eliberat. Blestemul de stagiu se apropia de sfârșit. Evident, anumite discuții ascultate pe la uși — trebuia să am și eu o ocupație — îmi suscitaseră totuși interesul. Patronul și cei trei interpreți ai lui păreau să fie regii lumii petrolierului pe lângă clienții

lor — înalta societate din centrul afacerilor — și slujba lor părea palpitantă. Din câte înțelesem, întâlneau o mulțime de oameni interesanți, din medii foarte diferite. Astă-mi plăcea mult, ce mai, mă atragea. În fine... Câteva minute doar, și venea vacanța. Și, mai ales, puteam în sfârșit să mă apuc de pregătirea marelui meu proiect, despre care nu vorbisem încă nimănui. Voiam să-mi iau un an sabatic și să hoinăresc prin cele patru colțuri ale lumii, cu rucsacul în spate, înainte să mă gândesc la orice viitor profesional. Voiam să văd țări, să întâlnesc oameni, să profit de viață și, mai ales, să mă distrez. La ora 18:00, după ce-mi luasem atestatul de stagiu semnat de secretara frustrată a șefului meu, eram gata să plec. Dădeam un ultim tur în debara, neștiind dacă să șterpelesc câteva stilouri și un bloc-notes.

— Domnișoara stagiară, în biroul meu!

Am tresărit. Ce voia de la mine marele *boss*? Un lucru era sigur; nu aveam să primesc un cec drept mulțumire pentru bune și loiale servicii. După acea primă întâlnire, mă lipeam de perete ori de câte ori drumurile ni se întăiau, preferând să evit o nouă ciocnire. Acum ce avea să mi se întâmpile? Când am intrat în birou, marele șef tasta cu frenzeie pe computer. Am rămas înțepenită în picioare în fața biroului lui, neștiind unde să mă posteze, frământându-mi mâinile, simțindu-mă pentru prima oară totalmente ridicolă și depășită de situație, cu magnificii mei bascheți Puma în picioare și cu părul roșcat pieptănat neglijent.

— Nu sta protăpăită acolo! mi-a spus, fără să ridice privirea.

M-am așezat pe marginea fotoliului din fața lui. Tot fără să mă privească, a rostit:

— Este ultima ta zi aici, după cum mi s-a spus, și ți-ai încheiat studiile.

— Da, domnule.

A tresărit când m-a auzit spunându-i „domnule“. Oare avea probleme cu vîrstă lui? În sinea mea tare îmi venea să râd! Ah, criza de la patruzeci de ani!

— Te aștepță aici luni la ora 9:00.

Pentru prima oară, a catadicsit să mă privească.

— De ce? i-am răspuns fără măcar să-mi dau seama.

El a ridicat circumspect din sprânceană.

— Mă îndoiesc că ți-ai găsit de lucru în altă parte. Greșesc?

Îmi propunea o slujbă și nu glumea! Nu înțelegeam nimic. Mă foiam pe fotoliu. *De ce eu?* Nu făcusem nimic timp de șase luni, în afară de o minunată gafă!

— Poți să pleci acum.

— Păi... hm... mulțumesc, am spus în cele din urmă, schițând un zâmbet timid.

M-am ridicat de pe fotoliu cu încetinitorul, apoi m-am îndreptat spre ușă, dar el m-a oprit în momentul în care puneam mâna pe clanță.

— Yaël!

Ia te uită, știe cum mă cheamă.

— Da.

M-am întors și l-am văzut deodată rezemat de spătarul fotoliului.

— Trei lucruri: două recomandări și o întrebare. Pentru început, recomandările: să nu-mi mai faci figura de ultima oară și pune-te pe treabă.

Ce oră, fusesem dojenită ca în liceu!

— Promit, i-am răspuns, încercând să-i dau de înțeles că-mi pare rău.

— Întrebarea: de unde știi o engleză atât de subtilă?

M-am umflat în pene ca un cocoș de lupte și i-am adresat un zâmbet ucigător.

— Aşa m-am născut!

A ridicat din sprânceană. *E prost sau ce?* Bătrânilor trebuie să le explici totul.

— Mama este englezoaică. Tata a avut ideea să-şi termine studiile de arhitectură în Anglia...

— Bine, scuteşte-mă de povestea cu oul şi găina, sunt sătul de asta. O să afli mai multe despre slujba ta săptămâna viitoare. Weekend plăcut şi, nu uita, luni să nu întârzii! Nu voi mai tolera nicio întârziere de-acum încolo. Şi, ai milă, schimbă-ţi ţinuta...

Fără să se mai sinchisească de mine, s-a întors spre monitor. Înainte să plec, am trecut din nou prin debara ca să-mi iau geanta. Eram pe pilot automat, pe jumătate năucă. Am luat metroul şi m-am prăbuşit pe o banchetă. Ce dăduse peste mine? Eram angajată pe un post de care habar n-aveam, fără să fi făcut nimic şi, mai ales, fără să-l vreau. Nu aveam chef să muncesc. Şi-apoi, ambianţa era putredă, nimeni nu râdea în locul acela. Acel Bertrand nici măcar nu-mi ceruse părerea. La urma urmei, nu semnasem nimic, nu mă obliga nimeni să mă întorc acolo luni. Tipul doar n-o să vină după mine acasă să mă oblige să muncesc. Planurile mele de călătorie se risipeau... Doar dacă nu profitam de ocazie ca să strâng ceva bani şi să hoinăresc cu rucsacul în spate mai mult timp decât prevăzusem, peste câteva luni, după ce voi fi demisionat. Cine m-ar putea împiedica? *Nimeni*. Nici nu se punea problema ca părinţii mei să-mi plătească turul lumii, cheltuise cără de destul cu studiile mele, nu voiam să mai trăiesc mult timp pe spinarea lor. Am hotărât să mă prezint luna următoare în biroul şefului ca să aflu măcar cu cât avea de gând să mă plătească. În realitate, slujba asta era mană cerească! M-am ridicat dintr-un salt când metroul a oprit

în staţia Saint-Paul şi i-am împins pe ceilalţi pasageri ca să ies din wagon. Am urcat câte patru trepte deodată pe scara rulantă şi la ieşire am dat cu nasul de cartierul nostru general, barul *El País*. Ne stabiliseră acolo tabăra de bază la foarte puțin timp după începerea studiilor. Primul avantaj era că se afla foarte aproape de şcoală şi puteam să ajung acolo instantaneu, făcându-mi apariţia şi întreţinând astfel legenda despre asiduitatea mea la cursuri. Apoi, acest bar rău famat avea un aspect exterior care nu inspira deloc încredere şi asta ni se potrivea: râdeam că suntem în pas cu lumea, la modă. Avea o latură slinoasă, nearanjată, cu taburete de bar şchioape şi un televizor deasupra tejghelei. Doar consola cu muzică de top asigura ambianţă. Ne simteam bine acolo. Patronul şi barmanul ne îndrăgiseră; poveştile noastre, portofelele pline cu măruntiş, fuga noastră ca să prinDEM ultimul autobuz îi făcea să râdă. Barul acesta era o extensie a proprietelor noastre apartamente şi gaşca noastră făcea parte din mobilier. M-am lipit de geam şi m-am strâmbat la toată lumea înainte să împing uşa, entuziasmată.

— Fiesta tot weekendul! am răcnit cu mâinile în aer.

— De parcă ar fi vreo noutate, mi-a răspuns Alice de la înălţimea taburetelui ei.

Râzând ca o nebună, am sărit de gâtul surorii mele şi am strâns-o la piept. Ea s-a prins de tejgheaua barului, ca să nu cădem amândouă pe pardoseală.

— Mi-am găsit o slujbă! i-am urlat în ureche.

Ea m-a împins şi s-a uitat la mine, cu ochii ieşiti din orbite, ca lupul din desenele animate ale lui Tex Avery.

— Dar ce, îţi căutai o slujbă?

— Nu! Totuşi am găsit-o!

— Promiţător!

Toată lumea s-a năpustit spre mine. Mica noastră gașcă se formase în acei ultimi ani. Mai întâi datorită lui Alice, de când se îndrăgostise de Cédric: ea era la istorie, el la filologie, le era dat să se întâlnească, la fel de calmi, de timizi și de echilibrați amândoi. În ceea ce mă privește, după ce am luat bacul, la un an după sora mea, am optat pentru confortul unei școli de comerț ale cărei cursuri se țineau trei sferturi în engleză. În primul an, l-am cunoscut pe Adrien, aterizat acolo după câțiva ani de facultate eșuați. Niciodată vorbă de vreo poveste de dragoste între noi, ci mai degrabă de chefuri, râsete, nopți albe și cursuri ratate. De pe o zi pe alta, el se aranjase; la colțul unei străzi, își găsise iubirea, în persoana lui Jeanne, vânzătoare și mamă singură. Preluase totul de la ea: piercingul din limbă, firea energetică și pe Emma, fiica ei în vîrstă de un an, fără să-și piardă niciun pic din umorul (grosolan) și pasiunea nemăsurată pentru petreceri. Niciodată apariția lui Marc nu scăzuse numărul chefurilor noastre. Alice și Cédric îl întâlniseră la facultate. Studia istoria artei, sau mai precis acolo era înscris. În general, se ducea când avea chef, întotdeauna cu mâinile în buzunar și fără să-și ia notițe. În orice caz, dacă avea nevoie de ajutor, exista, după spusele surorii mele, o armată de admiratoare încotate gata să-i ofere cursuri particulare. Aerul lui de pierde-vară visător, întârziat, un pic misterios le făcea să cadă ca muștele. Era foarte secretos în privința cuceririlor lui, dar părea destul de indiferent la efectul pe care îl producea asupra fetelor, din câte observasem, pentru că eram întotdeauna împreună amândoi. Doar în seara aceasta lipsea la apel.

— Unde-i Marc? am întrebat după ce m-am eliberat din strânsoarea celorlalți.

— Nu știu pe unde umblă! mi-a răspuns Adrien. De obicei, e primul care ajunge.

Mi-am scos din buzunar telefonul, de care eram foarte mândră, era primul meu mobil!

— Am să-l sun.

Marc locuia la bunicul lui de când era student la Paris, părăsind orașul de provincie al părinților săi, din Touraine. Evident, nu a răspuns nimenei. Bunicul lui era un adevărat hoinar. În puținele dăți când trecuseră pe la el, nu-l văzuseră decât foarte puțin. Era un original, gata ori când să plece în căutarea pepitei de aur, spunea el cu o privire șmecheră. Când îl întrebam pe Marc cu ce se ocupa, ridica din umeri, răspunzându-ne că Abuelo, cum îi zicea el, era căutător de comori. Ceea ce stârnea invariabil râsete și glume, apoi treceam la altceva. În cele câteva minute în care-l vedeam, avea mereu o vorbă bună pentru noi, în vreme ce ne studia din priviri. Aveam uneori impresia că mă cunoaște pe de rost, deși nu schimbaseră niciodată mai mult de zece vorbe.

— O să vină el până la urmă, mi-a zis sora mea, făcându-mă să revin la realitate. Spune-ne despre slujba ta! Ce-i cu povestea asta?

Cu un ochi la ușa barului, le-am povestit în linii mari cum m-a convocat marele boss în biroul lui.

— Yaël, ai o mare problemă! a spus Jeanne.

M-am întors spre ea surprinsă, cu paharul în mână. Avea un zâmbet răutăcios.

— Poftim?

Am luat o șarfă; nu știam unde voia să ajungă.

— Trebuie să te întolescă! Nu mai ai încotro! Gata cu Puma și cu jeanșii! Treaba devine serioasă!

Am scuipat berea, stropind tejgheaua barului. Alice a aplaudat și a râs zgomotos împreună cu Jeanne, care a percutat imediat.